

ΟΙ ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ο ΔΑΝΤΩΝ

Η ιδιωτική ζωή του Δαντών. Οι σπουδές του και οι κλίσεις του. Τα πρώτα του χρόνια στο Παρίσι. Στο καφενείο των δικηγόρων. Η όμορφη κόρη του καφετζή και η προίκα της. Ο γάμος του Δαντών. Ο Δαντών δικηγόρος. Η πρώτη ημέρα της Γαλλικής Έπανάστασης. Πώς την περιγράφει ο σύζυγος του Ντεμουλέν. Η κ. Δαντών και η κ. Ντεμουλέν. Ο θάνατος της κ. Δαντών και ο δεύτερος γάμος του Δαντών.

Δε θάσχοληθούμε εδώ με το ζήτημα αν ο Δαντών υπήρξε ένας από τους συκοφαντημένους της ιστορίας, καθώς και με τον άμφισβητούμενο ρόλο που έπαιξε στη Γαλλική Έπανάσταση. Έμας θά μάς άπασχολήσει η ιδιωτική ζωή του γίγαντος αυτού, ο οποίος υπήρξε για μιά εποχή για το γαλλικό λαό, η ενσάρκωση της ψυχής της πατρίδος.

Ο Γεώργιος Γάκωβος Δαντών γεννήθηκε, στο Άρσι—σνρ—Άμπ, στις 26 Οκτωβρίου 1759. Από μικρός έμεινε ορφανός με τ' άλλα τρία αδέρφια του καμιά φρονιμίδα της μητέρας του. Η μητέρα του γιά να τόν κάνει παιδί φρόνιμο τόν εμπιστεύθηκε σέ μιά δίδα—καλίσα, ή όποια όπως είτανε και ή δις Λαμπεράσ ή τώ Ρουσσώ, χρησιμοποιούσε στήν πλάτη του τή βέργα γιά να επιβάλλεται. Τον ετραβήξαν άπ' αυτή σέ ήλικία όχτώ έτων γιά ν' άρχισει τή σπουδή της λατινικής.

Εισήχθη σ' ένα μικρό σεμινάριο του Τρόγ, όπου δέν έμεινε πολύ καιρό. Τόν ερχόμενο χρόνο μπήκε σ' ένα λαϊκό εκπαιδευτήριο, όπου τελείωσε λαμπρά τις σπουδές του.

«Πρέπει να τόν κάνουμε παπά ή επίσκοπο», έλεγε κάποιος οικογενειακός φίλος στη μητέρα του. «Ο Δαντών πατάς! Μά αυτός από τότε δέν έδειχνε καμιά κλίση προς τή έκκλησιαστικά. Άπεναντίας είχε μεγάλη επίδειξη στην τέχνη του Δημοσθένους και του Κικερόνος, τήν όποία και άκολουθούσε στο τέλος.

Έφυγε λοιπόν γιά τώ Παρίσι, τώ 1780, με τώ άμάξι του ταχυρόμου του Άρσι, ό όποιος μάλιστα δέν θέλησε να πάρει μεταφορικά από τώ συμπατριώτη του. Φθάνοντας στο Πιζρίσ ό Δαντών νοίκιασε μιά κάμαρη σ' ένα μέτρο πανδουχείο με τήν επιγραφή «Μαύρος Ίππος», όπου πήγαιναν οι πατριώτες του και όπου έλιπε να τόν περιποιηθούν. Τήν άλλη μέρα άμέσως παρουσιάστηκε σ' ένα δικηγόρο, λεγόμενο Βινώ γιά να τόν πάρει ως βοηθό του. Μά εκείνος θέλησε ένα δείγμα της γραφής του Δαντών, ή όποια όμως δέν τόν ικανοποίησε και τόσο. Έντούτους τόν προσέλαβε χωρίς άποδοχές. Μονάχα τώ πλήρωσε τώ φαί και τώ νοίκι. Έκει ό Δαντών έγνώρισε σιγά σιγά όλο τώ δικαστικό κόσμο κι άπέκτησε σχέσεις χιήσιμες γιά τώ μέλλον του.

Παρ' όλες τις άσχολίες του, εύρισκε έντούτοις καιρό να καταγίνεται και με τάγαπημένα του σπόρτ, όπως είταν ή ξιφομαχία και τώ κολύμπι. Έξ αίτιας μάλιστα της υπερβολικής του επιδόσεως σ' αυτά προσεβλήθη κάποτε ά τώ μ' άρρώστια αρκετά σοβαρή, ή όποία τόν καταδίκασε σέ πολλών έβδομαδών άδράγεια. Έπωφελήθη όμως αυτής γιά να διαβάσει ολόκληρη τήν «Εγκυκλοπαίδεια», τήν όποία είχε τελειώσει πριν άναρρώσει έντελώς. Ο Μοντεσιέ, ό Βολταίρος, ό Ρουσσώ, ό Μπεκκάριας και ό Μπουφφόν είταν τάγαπημένα του βιβλία, τά όποια όμως δέν τόν εμπόδιζαν να διαβάξει πού και πού κανένα έλαφρό βιβλίο, χωρίς όμως να παραμελεί και τή δικονομία και τώ δίκαιο, τών όποιων τή γνώση χρειαζόταν γιά να γίνει δικηγόρος.

Ζούσε έκείνη τήν εποχή ζωή πολύ τακτική. Ύστερ' από ένα λιτό δείπνο, έπινε μισό φλυτζάκι καφέ κ' έπαιξε μερικές παρτίδες ντόμινο. Τις ημέρες πούχε περισσότερα κέρδη από τήν αντίγραφη δικογράφων πήγαινε και παρακολουθούσε τις παραστάσεις τών τραγωδιών στο Γαλλικό θέατρο. Αυτές είταν όλες του οι διασκεδάσεις και τά παραπανίσια του έξοδα.

Τώ καφενείο όπου εσύχναζε είταν τώ κέντρο τών δικηγόρων και τών δικαστικών. Ένα από τούς καλύτερους βιογράφους τού Δαντών, ό Ρουσσώλν ντε Σαιν—Άλβεν, περιγράφει ως εξής τούς ιδιοκτητές του :

«Νομίζω πως βλέπω ακόμα τόν ιδιοκτήτη με τή μικρή στοργική του περρούκα, τή γραχιά του ζακέτα και με τήν πετσέτα κάτω από τήν άμασάλη. Είταν όλο περιποιήσεως προς τούς πελάτες του, οι όποιοι τόν εκτιμούσαν πολύ. Η γυναίκα του και ή κόρη του, γλυκιά όσο και χαριτωμένη, καθόντουσαν στο μάγκο. Μεταξύ τών πελατών οι όποιον προσέγγιζαν με κάποιο ξεχωριστό ένδιαφέρον αυτό τόν μάγκο, είταν κ' ένας νεαρός δικηγόρος, στήν άρχή πολύ εύθυμος και νεαγικός μά πού έγινε ύστερ' από λίγο αρκετά σοβαρός. Αυτός ό νέος δικηγόρος είταν ό Δαντών.

Οι φιλοφρονήσεις τού Δαντών δέν άργησαν να κατανοηθούν από έκείνη προς τήν όποιαν άπνηθύνον και ή πρόια άμέσως τόν εδιάλεξε άπ' όλους τούς άλλους ύποψηφίους. Όταν ό Δαντών εξήγησε έπισήμως τώ χέρι της, ή αίτησίς του έγινε άμέσως δεκτή. Οι γονείς της έπεφυλάχθησαν μόνο γιά να λάβουν μερικές πληροφορίες

γι' αυτόν. Τής έδιναν προίκα 40 χιλιάδες λίρες, ποσό σχετικώς σοβαρό γιά τήν εποχή. Μ' αυτό τώ ποσόν ό Δαντών κατώρθωσε ν' άποκαταστήθ ή δικηγόρος.

Αυτός είταν τότε 28 χρόνων και ή γυναίκα του 25. Τώ γραφείο του Δαντών δέν είχε καθόλου πελατεία όταν τώ άγόρασε αυτός. Μά κατώρθωσε σιγά ν' άποκτήσει μερικούς πελάτες, ένθαρρυνόμενος πάντοτε στή δουλειά του από τή γυναίκα του.

Η Άντουανέττα—Γαβριέλλα Σαρπαντιέ, ή γυναίκα του, δέν είταν άκριβώς ότι λέμε όμορφη γυναίκα, μά είταν ένα όμορφο και ύγιες πλάσμα, τώ όποίου τά χαρακτηριστικά προκαλούσαν μιά ειλικρινή συμπάθεια.

Οι νέοι σύζυγοι, εύθύς από τώ γάμου των έγκαταστάθηκαν στο σπίτι τών πεθερικών τού Δαντών, ως τή ημέρα πού βρήκαν ένα διαμέρισμα στήν Αύλη τού Έμπορίου. Στο άλλο πάτωμα τού ίδιου σπιτιού κατοικούσε ό ποιητής Κάμλλος Ντεμουλέν με τή γυναίκα του. Μά ό τελευταίος σέ λίγο καιρό μετακόμισε από κεί.

Από τόν πρώτο του γάμο, ό Δαντών άπόκτησε δύο παιδιά : τόν Άντόνιο πού γεννήθηκε στις 18 Ιουνίου 1790 και τώ Φραγκίσκο—Γεώργιο πού γεννήθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 1792. Η κ. Δαντών είχε κάνει τώ πρώτο της παιδί, όταν εξεστράφη ή επανάσταση της 10 Αυγούστου. Τήν προηγούμενη μέρα ό Κάμλλος Ντεμουλέν και ή γυναίκα του, ή Λουκίλη είχαν πάει, όπως έκαναν τακτικά να περάσουν τή βραδιά τους στο σπίτι τού Δαντών. «Η κ. Δαντών,—γράφει ή σύζυγος τού Ντεμουλέν στο ήμερολόγιο της,—είταν όσο δε μπορεί να φαντασθ ή κανείς θλιμμένη. Τώ μωρό της φανόταν ξεφραμισμένο. Ο Δαντών είταν άποφασιστικός.

«Εγώ γελοία σάν τρελλή.» Όταν νύχτασε, συνόδεψαν όλοι τήν πεθερά τού Δαντών ως τώ σπίτι της. Ο καιρός είταν καλός και πολλές χόσμος περπατούσε στους δρόμους. Στο γυρισμό έκασαν σ' ένα καφενείο της πλατείας τού Ώδείου. Οι Σεβράκωτοι περνούσαν από κεί φωνάζοντας: Ζήτω τώ Έθνος! Έπειτα έριπτα δεικνύοντας διαβρίαν και τώ τέλος άπειρο πλήθος. Η Λουκίλη άρχισε να φοβάται και είπε στην κ. Δαντών: «Πάμε!» Έκείνη γέλασε από τώ φρεβό της και άφησε τή φίλη της να τήν παρασύρει. Έγύρισε σπίτι. Ο Κάμλλος Ντεμουλέν πήρε τώ τωφρέμι του και βγήκε έξω. Ο Δαντών δέν άργησε να τόν άκολουθήσει. Οι δύο γυναίκες περσαν τή νύχτα τους με άγωνία. Κατά τώ πρωί πήγαν κ' οι δύο τους τώ σπίτι τού Ντεμουλέν. Ένώ προσπαθούσαν άδικα να προγευματίσουν, άκουσαν άξφανα τώ κανόνι. Ένώ δέ ή μαγείρισσα άρχισε να ουρλιάζει σάν κατσικα, ή κ. Δαντών, γλώμισσε, έγειρε και λιποθύμισε... Η Λουκίλη τήν έγδυσε και κατώρθωσε να τή συνεφέρει. Έπειτα κ' οι δύο τους βγήκαν έξω και διάσχισαν τούς δρόμους, όπου, από παντού, τά πλήθη φωνάζουν : «Στά όπλα! Στά όπλα!...» Δυο ημέρες μετά ό Δαντών ήταν Ύπουργός.

Ο μικρός δικηγόρος από τώ Άρσι έγκαταστάθηκε χωρίς να χάνει τόν καιρό του στο πολυτελές άνάκτορο τού ύποψηφίου της Δικαιοσύνης, στήν πλατεία Βανδόμης, μά ή γυναίκα του δέν άργησε να νοσταλγήσει τώ μέτριο διαμέρισμά τους της Αύλης τού Έμπορίου, όπου τούσε ευτυχισμένες μέρες είχε γνωρίσει. Η αλλαγή αυτή της καταστάσεως των ήταν ή καταστροφή της ευτυχίας της. Στο έξής ό σύζυγός της δέν τής άνηκε πιά ή πολιτική τόν άπασχολούσε.

Τόν Οκτώβρη οι δυο σύζυγοι ξεναγούσαν στο άσπικό τους σπίτι, μά ό θάνατος είχε σφραγίσει μά τήν κ. Δαντών. Όλα τά γεγονότα πού διαδραματίστηκαν σ' αυτό τώ σύντομο χρονικό διάστημα, οι σφαγές τού Σεπτεμβρίου, οι κατηγορίες εναντίον τού σύζυγου του, τώ μίση τών αντιπάλων του πού είχαν όρμιστεί να τόν έξολοθρεύουν, εκλόμισαν βαθειά τή ζωή της δυστυχισμένης γυναίκας. Έζησε μερικούς μήνες και στις 10 Φεβρουαρίου 1893 πέθανε.

Ο Δαντών βρισκόταν τότε μ' άποστολή στο Βέλγιο.

Τόσο τόν έχτύπησε αυτό τώ δυστύχημα, ώστε οι φίλοι του νόμισαν ότι δε θά συνήρχετο πιά. Μά σέ τέσσερες μήνες παντρεύτηκε μά κόρη 15 χρόνων, τήν κόρη τού ύποψηφίου ύπαλλήλου Ζελύ.

Ασπική και όμορφη, ή δις Λουίζα Ζελύ, γούητευσε τόν Δαντών με τή χάρη τού όμορφου της προσώπου, τών όμορων και μεγάλων ματιών της, και τήν αγάπης όπως ή γερή βαλανιδιά άγαπάει τόν άδύνατο κλαστό πού τήν σφιγγει με δύναμη.

«Αν αυτό τώ σφιξιμο έγινε αινία να πεθάνει ό Δαντών στή λαίμητομο, άν αυτή ή αγάπη τόν έξασθενήσει εναντίον τών αντιπάλων του, δέν ξερόουμε. Άσπώσο άν ό έρωσ αυτή τή φορά δέν ένίκησε τώ θάνατο μόρρεσε τούλάχιστο να τώ γλυκάνει τήν πίκρα!

Ο Δαντών.